

מזיכרונותיה של צילה ליברמן על הברחת מזון לגטו

בחצר השכנה גרה חברתי מלכה'לה. אביה היה אופה במקצועו. גם כאן בגטו השתדל לאפות לחם מפעם לפעם, ומצות לחג לפסח. מלכה'לה, חברתי, היא זאת שדאגה לספק למשפחתה קמח, שעזר לפרנסתם.

פעם בשבוע היתה הילדה המבוגרת ממני בשנתיים מתגנבת לצד הארי, ותמורת תכשיטים של משפחתה היתה מביאה קמח ושמרים. "איך את מצליחה?" שאלתי אותה, והיא תמיד התחמקה ורק ענתה, "אל תשאלי, צלינקה, זה כל כך מפחיד".

יום אחד חליתי. עמדתי ליד החלון והשקפתי החוצה. התבוננתי בחומה שממול לחלוננו, ובדמיוני ראיתי את עצמי מצדה השני, רצה למרחקים. והנה, מה זה? אחד מקרשי הגדר, ששימשה כחומת הגטו, התרומם. שק נדחף לתוך הגטו ובעקבותיו ראש. עיניים גדולות סורקות את השטח, ואחריהן מזדחל הגוף. הכרתיה מיד! מלכה'לה קמה ונעמדה על רגליה. צעקות נשמעו מעבר לחומה. מלכה'לה החלה לרוץ לכיוון חלוני כל עוד נפשה בה. נשמעו שתי יריות. ראשה נטה לאחור, וצעקת אימים נשמעה מגרונה: "אמא!" היא צנחה מול חלוננו בעיניים פקוחות, מזוגגות.

"אמא! אמא!" צעקתי. אך אמא לא נענתה לקריאתי, היא רצה החוצה עם יתר השכנות להציל את מלכה'לה. מאוחר מדי.

התמונה של מלכה'לה בת ה-12 עמדה לנגד עיני ימים ולילות. כמה שונות היו עיניה התרות את הסביבה מעיניה הכבויות בשוכבה ליד חלוני.

מלכה'לה, המבריחה הקטנה, כמבריחים כה רבים כמותה, גיבורים קטנים שהפכו לגדולים, שהיו ואינם, ואפילו קברים אין להם.

מקור: צילה ליברמן, צלינקה. ילדה ששרדה את אושוויץ, יד ושם, ירושלים 2002, עמ' 30

-31.